

Observatoriu este de două ori în
septembra, miercură și sâmbătă.
Pretiulu
pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl.,
pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa
cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimis
cu postă în lăințrul monarhiei
pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl.
— În strainatate pe 1 anu 10 fl.
său 22 franci, pe 6 luni 5 fl. său
11 franci; — numeri singuratici se
dau căte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diaru politico, national-economicu si literariu.

Nr. 80.

Sibiu, 6/18 Octobre 1879.

Anul II.

Declaratiunea cechiloru. — Comentariu la cuventul de tronu.

Germanii cei centralisti isi batu jocu de natiunea cechiloru, dicându că éea, saturandu-se de asteptare in cei 16 ani, ea a capitulatu, s'a supusu si a trimis pe cei 54 deputati căti au fostu in stare se aléga din sinulu loru, alaturea cu deputatii germaniloru din Bohemia, in senatulu imperiale, in parlamentulu comunu. Mai mare neadeveru decât este acesta, nu s'a spusu altulu in dilele nostre. Cechii nicidcum n'a capitulatu, nu s'a supusu vointie germaniloru, nu s'a „pocaitu“, ci tocma din contra, s'a „pocaitu“ germanii compatriotii loru. Professorulu Herbst, fostulu ministru si cei de partid'a lui au fostu aceia, carii inca din ern'a trecuta au intinsu man'a si au cerutu pace. Dupa nenumerate conveniri si consultatiuni, in fine cechii se inviora se intre in senatulu imperiale, inse numai dupace mai antaiu depusera in manile Maiestatiei Sale imperatului si regelui urmatórea Declaratiune :

In momentulu intrarei nostre in senatulu imperialu ne simtimu oblegati a declará: că noi prin acestu pasu si prin consecentiele lui nicidcum nu potem renuntia la terenulu de dreptu pe care ne aflam, nici voim că acela se ni se misciozeze, precum si că noi cu acésta nu potem si nu voim se prejudecamu la dreptulu publicu alu regatului Boemiei si alu corónei boeme, dreptu recunoscetu si garantatu prin diverse acte de statu. Tocma din contra, noi ne cunoscemu de alu nostru dreptu si detorintia, că se tñemu la drepturile si pretensiunile nostre, pe care este basata autonoma' tierei nostre.

Manecandu din acésta convictiune despre natur'a drepturiloru nostre credemu asia, că temeli'a naturala si conditiunea absoluta pentru ordinea constitutionala in monarchia stă intru aceea, că toté drepturile toturoru regatelor si tierilor se fia aperate in mesura egala asia, in cătu legatur'a organica, indivisibila si insolubila se fia respicata si garantata, precum si că numai cu modulu acesta se potu dà imperiului garantiele durabili ale poterei si unitatiei sale. Noi tñemu că suprem'a datorintia a representantiloru din toté regatele si tierile este: a colaborá spre a se ajunge la acestu scopu sublimu; si intrandu noi, pe acésta cale a pacei, pe

langa conservarea dreptului toturoru in deplina reciprocitate, cunoscemu că acésta este singur'a cale ducetóre la scopu. Pe acésta cale si spre acestu scopu amu fi totudeauna gat'a de a conlucrá, tienendu inse la drepturile nostre. Acésta buna-vointia voim noi se o manifestam si astadi, mai virtosu in acestu momentu, candu vocea natiunilor cere pace si buna invoiéla si candu o cere si situatiunea imperiului. Urmatori provocare venite dela imperatulu si regele nostru, intrandu pe terenulu fapticu alu institutiunilor parlamentarie pe care ne punem pe langa acésta declaratiune sincera, intindem man'a la oper'a salutaria a impaciuirei.

Din tisetur'a acestei declaratiuni, care in realitate este unu protestu in tota form'a, se vede curatul, că natiunea ceha este jalusa preste mesura atatu de autonomia tieri sale, a regatului Bohemie, cătu si de individualitatea sa politica. De aici vinu in acésta declaratiune atatea repetitiuni de drepturi si éarsi drepturi, fundamentali, publice, istorice, asecurate prin mari acte de statu, prin juramente si incoronari, in fine si prin diplom'a imperatésca din 20 Octobre 1860, in parte si prin patent'a imperiale din 26 Februarie 1861 etc.

Inse pentru ce acésta declaratiune, acestu protestu repetitu in atatea cuvante? Din simpl'a causa, că cechii intrandu in parlamentulu centrale, ingrijira că se le remana toté usile deschise, in cătu intatace aru vedea si s'ar convinge că éarsi voru se'i pacalésca că in anulu 1861, că ministeriul actuale si majoritatea ce va fi in senatulu imperiale nu se tñu de cuventulu datu si nu voru se inscria drepturile fundamentali ale Bohemiei că regatul autonomu si ale poporului că natiune politica in constitutiunea imperiului, se se retraga frumosu si se se intórcă de unde au venit.

Cechii inse isi castigasera mai de inainte inca si una alta garantia forte tare. Candu le-a disu actualele ministeriu Taaffe: Recunosceti si voi cechiloru, că celu mai acomodatu locu de impaciuire este parlamentulu adunatu din toté provinciile; intrati in trensulu cu atatu mai virtosu, că asta-data nu aveti a face numai cu majoritatea centralista, Cechii responsera: Vomu veni, daca ne va invita insusi monarchulu, pentru că dupa atatea promisiuni nerealizate dela 1861 incóce nu ve mai dàmu credientu nici chiaru dvostra ministriloru actuali.

au scapatu cu viatia, carii apoi ajunsera in captivitate la Zlatn'a.

In aceleasi momente vediendu femeile dela Buciumu, că barbatii s'a incaierat peptu la peptu cu insurgentii si că Hatvany insoçitu de cătiva calareti apucase a esu din strimtore, alergara iute pe culmea numita „la Bolfu“, ocupandu-o tocma in dreptulu podului de preste apa, numitul totu „la Bolfu“. Armele femeilor erá numai pietrile si bolovani, pe carii aruncá si returná de vale preste militanii (honvedi) de insurgenti, omorindu din ei multime. Intr'aceea Hatvany lasandu drumulu tieriei apucá in drépt'a pe alta cale mai dosita, pe unde fugira alti vreo 400 ostasi de ai sei. Pre candu acestia scapasera pana la satulu „Dupa-piétra“, alte grupe de femei muntene ii asteptá pe défuri alaturate drumului, cu grameci de petrii, pe care aruncandu-le, omorira mai multi din ei; era căti au scapatu de resbunarea femeilor, ajungendu la o alta strimtore fusera nimiciti prin venatori si lancerii heroicului pop'a Gróza. Dara si la punctul acela se adunaseru alte cete de femei, care rostogolindu bolovani preste nefericitii militanii ucisera pre mai multi, era pe altii ranira cu petrii mai usiore aruncate in ei. Hatvany scapă si de acolo pe o carare strimta cu pucini de ai sei. Optu militanii se ascunserseru intr'o casa din satulu „Dupa-piétra“; acolo inse dandu preste ei doue femei tenere maritate si doue fete, nescindu ele ce insémna a cere si a dà pardou, ii ucisera pre toti optu.

Ceea ce punea la mirare pe barbat in aclea batalii crunte era, că femeile se dedasera că se nu le mai pese de glontele ce săuieră pe la urechile loru.

Hatvany scapă din acésta a dou'a invasiune a sa abia cu vreo 100 de ai sei; tota ceealalta óste fu nimicita si resipita.

In 8 Iuniu venise colonelulu br. Lupulu (Wolfgangus) Kemény cu óste intreiu mai mare decât fusese alui Hatvany, ajutata de cavaleria, cu 19 tunuri si 4 baterii de rachete. Batalile cu Kemény durara 9 dile, adeca pana in 16 Iuniu. In aceleia dile fatali femeile au facutu éarsi mari servitii libertatiei nationale;

Ori-ce inserate,
se platescu pe serie său linia, cu
litere merunte garmondu, la prima
publicare căte 7 cr., la adou'a si a
treia căte 6 cr. v. a. si preste aceea
30 cr. de timbru la tesaurul publicu.
Prenumeratiunile se potu face in
modulu celu mai usioru prin assem-
natiiunii postei statului, adresate de
a dreptulu la Redactiunea Diariului
Observatoriulu in Sibiu.

Vomu veni, daca ni se va promitte din capulu locului, inainte de a intra, că chiaru si in casu, candu in ambele case ale senatului imperiale s'aru mai lua érasi decisuni oppuse drepturilor tieri si natiunei nostre, nu se va dice nici-odata că aceleas au luat cu concursulu si cu invoirea nostra. Vomu veni, daca insusi monarchulu va declara in discursulu seu de tronu, că intrarea si participarea nostra la lucrările parlamentarie in senatulu imperialu nu are se prejudece nimicu drepturilor nostre.

Asia s'a si intemplatu. Cei 54 deputati de nationalitate ceha se infaçiosiara la monarchu prin delegatii loru, cav. Rieger si c. Clam-Martinitz cu declaratiunea citata mai susu, éra Mai. Sa le dede nu numai responsu prin graiulu viu, ci ii asigură chiaru in cuventulu de tronu, că dupace ia invitatu a intra, acestu pasu alu loru nu va potea fi espluat niciodata asia, că si cum cechii aru si renuntatiu in ceva la drepturile loru.

Asia dara cechii n'a capitulatu. Se dice inse, că poporul cehu ar fi suferit multe rele si daune in acei 16 ani de resistentia passiva. Acum inse ese la lumina, că folosele loru au fostu multu mai mari decât suferintele. Căci care au fostu acele suferintie? Se numescu mai alesu doue. Una este, că afandu-se ei in oppositiune cu ministeriile centralistice, ministrii respectivi delatură pre cătu potea pe junimea de nationalitate ceha dela functiunile statului, buna-óra precum se intempla si cu romanii in céstalalta parte a monarchiei. Altu reu se dice a fi, că tenerimea ceha nepotendu asteptá pana la nou'a regulare si asecurare a dreptului publicu alu tieriei si alu drepturilor nationali, se revoltase asupra betranilor si facendu partida separata multi din ei au capitulatu si au trecutu in partea germaniloru, numai că se fia aplicati in functiuni. Acestea rele inse nici pe departe nu cumpansescu castigulu si folosulu pe care'lu trase natiunea intréga din perseverantia sa in resistentia passiva; pentru că

1. Trecerea partidei june la germani si capitularea loru dete ocasiune chiaru acestora că se se convinga, că acum ger. nu numai ii urescu, dara ii si despretiuesc (contemnare, mépriser, verachten). „Ati capitulatu numai de fóme“, le dicea germanii, „nu ve damu nici unu credientu; căci chiaru si renegatii declarati si cei mai zelosi potu

la lupte formali inse n'a luat parte decât numai la Valea-Cerbului, in dio'a retragerei lui Kemény, candu la punctulu acela cadiura 145 de insurgenti si li s'a luat doue cara de munitiune.

A trei'a batalia cu ajutoriulu femelioru in 6 Iuliu n. 1849.

Comandanii unguresci din Transilvania primisera ordinul strinsu dela Kossuth, că se strabata, de s'aru potea, intr'o di, din tota partile in districtele muntene, cu scopu de a strimtorá si a prinde óstea romanésca că int'o cursa. Baronulu Lupulu Kemény intrase in Iuniu cu brigad'a sa pana la Abrudu; elu inse dupa batalii de 9 dile perdiendu'si mai tota óstea, se retrase cu ruinele ei cătra Zlatn'a si Alb'a-Julia. In aceleasi dile din partea de cătra Clusiu si Huiedinu veni alta óste ungurésca comandata de junele si fanaticul Vasváry in numeru că de 3,000, intre carii 300 avea si securi, pentru că se taie baricadele de arbori facute de romani pe la strimtori. Pana in 2 Iuliu ei apucasera se ardia comunele Riulu-Calatei, Jurcuti'a si Marisielulu, unde ucisera betrani, femei si prunci sugatori, afati a treia di la peptulu mameleloru mórté. Audiendu Avramu Jancu de pericolulu ce venia de cătra Clusiu, detasá indata pe tribunii Nicolae Cortesiu si Jacobu Olténu cu cătu ajutoriu a putotu se le dea, intre care era si 68 venatori de frunte. In 5 Iuliu s'eră Cortesiu ajunse la loculu numitul Fönt à nelle, unde se adunaseru locutorii satelor arse si devastate. In aceeasi di bietii ómeni fusera atacati din nou prin 400 de insurgenti, pe carii inse ei dupa o lupta de doue óre iau respsi si alungatu, luandu-le si trei cara cu pane.

Intr'aceea Vasváry sosise cu tota óstea sa.

Preste nöpte tribunii Cortesiu si Olténu decisera planulu de batalia. Cortesiu alese din toti 123 din cei mai buni venatori si 317 lanceri dintre cei mai curiosi, apoi ocupă totu acolo la Fontanelle trei puncte la trei strimtori, pe unde insurgentii trebuea se tréca, daca voiá se inaintedie. In 6 Iuliu pe la 11 óre antemeridi-

Foisiór'a „Observatoriului“.

(schitie istorice).
(Fine.)

A dou'a batalia cu ajutoriulu femeilor in 19/7 Maiu 1849.

Din 6 pana in 19 Maiu cătu au durat bataliile cu óstea lui Hatvany, femeile muntene, mai alesu cele din comun'a colectiva Buciumu (cu aproape 4000 de suflete), cele dela Albacu (totu cu 4000) si din alte vreo 15 comune mai mari, pre cătu absentă barbatii loru la óste, patrolá ele in seale dio'a si nótpea împrejurul comunei, armate care cu ce avea de indemnă, pentru că in casulu celu mai reu, vediendu apropiarea vrasmisiului, celu pucinu se destekte pe celelalte, că se si ia pruncii si ce avea mai scumpu, spre a se retrage in codrii, ori in minele de auru pe unde sunt de acelea, sau prin alte locuri ascunse si dosite.

Cea din urma batalia cu Hatvany a durat din 18 demâneti'a pana in 19 Maiu la 1 óra, adeca 30 de óre, si a fostu una din cele mai crunte si mai sangeróse, era scenele cele mai teribile au decursu in momentele retragerii lui Hatvany pe la strimtorea dela Cerbu. Acolo se strimtorasera 4 tunuri. Compania 6 din legiunea de voluntari nemtesci dela Viena, compusa mai multu din studenti orbiti de fanatismulu de atunci, împresurandu tunurile, se inordá din respoteri că se le apere si scape din manile romaniloru. Venatorii romanesi nu mai avea nici o cartusia, prin urmare puscile loru stă reci. Atunci lancerii vediendu că compania înaintézia, lapedandu pelariile si sumanele, se aruncara asupra bietilor studenti si dupa o lupta din cele mai desperate, ii macelara; numai cătiva isi luara ei insii viati'a, pentru că se nu móra de lance, si numai 6 insi

se castige increderea nostra numai in a treia generatiune, cind se presupune ca se voru fi spalacit si pote stersu cu totul din trensii reminiscentie nationalitatii genetice." Adeca tocma ca buna-ora la noi in Transilvania si Ungaria unde pana in diu'a de astazi mai audi si mai cintesci aceeasi doctrina despre renegati, de altumintrea forte bine meritata; apoi se totu jure densii, ca de aru sci ca mai curge o picatura de sange romanesca in vinele loru, si-aru taiá arteria ca se esa acelui sange blasphematu.

Din aceasta causa lumea vedi pe o parte mare dintre cechii junii intorcendu-se la doctrinele breniloru.

Alu douilea folosu alu resistentiei passive fu, ca cechii cari si mai de inainte era dedati la industri'a mica si mare la comerciu, la servitiul militar, in locu se'si creasca feciorii loru totu numai cu scopu de a se sustinea din budgetul statului, ii indreptara cu atat mai mult la industria, comerciu si armata, si asia isi multira burgesi'a, classea midilocie in proportiuni cum nu o mai avusera nici-o data, si cu aceasta insuflara respectul celui mai mare adversariloru.

3. Industri'a si comerciulu le adaose poterile materiali, capitalurile, fara care nici ca se potu cugeta in dilele nostre lupte politice cu sperantia de resultatu. Anume avutile materiali ii puse in stare de a-si funda diarie in limb'a loru nationale ince si in cea germana, spre a-si apera cu efectu si mai mare caus'a loru. Societati cu fonduri de cate 100,000 fl. s'au intemciatu pentru sustinerea unoru diare mari cotidiane. Ministeriulu Herbst-Giskra da in judecata pe redactori si le tragea din cautiuni, cechii ince punea cautiunile la locu si mergea inainte.

4. Cechii mai avea si unu altu temeu reser-
vatu alu loru pentru care totu trebuea se mai astepte. In aceasta sistema politica a monarchiei austro-unguresci ori-ce popor si natu're voiesce se joc'o rola cu bunu resultatu, ii cauta a se ingriji se aiba totudeauna unu numeru considerabile de barbati, nu numai invetiatii, ci si versati prea bine in afaceri politice, national-economice etc. si totuodata independenti in punctul materiale, pentru ca se le ajunga a trimite din ei pe 70—80 la diet'a provinciale a tieriei, pe 30—40 la cas'a deputatiloru senatului imperiale, pe 20—30 in cas'a magnatiloru, se le remana si cattiva publicisti ageri,

diane Vasvary indata ce observa pe romani, deschise focul contra loru din 5 tunuri si din pusei. Cortesiu ince sciindu bine catu de puina munitiune au omenii sei, ii comanda se se arunce pe fole si se nu descarse nici-o pusca, pana nu se voru apropiu inamicii la distantia de 80 pasi. In acea situatiune, sub ploia glontelor de tunu si de pusei asteptara romanii pe unguri mai aproape, candu apoi fiacare isi luu pe omulu seu la ochiu, inca totu culcati, pentru-ca glontele de tunu se nu'i ajunga.

In acelasiu timpu femeile din Marisiellu amarite in sufletele loru pentru crudimile si atrocitatile comisse de insurgenti asupra mai multor familii, se adunaseru la unu locu aproape de barbati, atat spre a-i incuragia, catu si in casu de asia, spre a ridica pe morti, a conduce si lega pe cei raniti.

In restimpu de una ora Vasvary trebui se inplinesca mereu primele linii prin alti combatanti, pentru-ca glontele venatorilor romani ii raria pe fiacare minutu. Atunci ince tribunulu Cortesiu comanda doue despartimente de venatori in flanculu inamicului, era cu lancerii dete asaltu asupra loru din trei parti. Disordinea insurgentiloru deveni generala in cinci minute. Totu atunci femeile din Marisiellu armate cu petrii, cu inblacii, furci si frigari, alergandu in ajutoriulu barbatiloru, se aruncara si ele asupra insurgentiloru. Carnagiul a fostu din cele mai infricosiate. Comandantele Vasvary cu partea cea mai mare din oficiarii sei si cu 850 de soldati, intre carii si cei cadiuti in dia'a de inainte, remasera morti pe campulu sangelui. Alti erasi, din cei ce voia se scape cu fug'a, se innecara in Somesiu. Singuru maiorului Buzgó (romanu renegatu) ii succese a scapa cu patru tunuri si a culege resturile trupei lui Vasvary. Pre candu fugea acestia, le venia in ajutoriu maiorului Gyarmathy cu 300 de venatori, care ince veidiu acelu debandagliu, nu a cuteditu a restabili lupt'a, ci s'a retrasu cu totul. In acea di romanii luara unu tunu cu tota munitiunea, cu cai, arme, tote si alte predi. Au avutu ince si romanii patru morti si 12 raniti greu.

A se vedea: Die Romanen der oesterreichischen Monarchie II Heft. Wien. Druck von Carl Gerold und Sohn 1850, ad pp. 21—22, 45—48, 61—63 in raportul oficial.

Mai sunt si alte multe exemple de bravura, devotamentu, martiriu si preste totu de virtuti civili de ale femeiloru nostre; ele ince voru remanea in partea loru cea mai mare date cu totul uitarei, indata ce va disparea de pre scena generatiunea veterana, din care astazi mai apparu ici-cole ca tiva, ca si nesce mu mii vii printre generatiunile june din lumea noua, ce se pare ca ar fi camu aplecata se o rupa cu totu trecutulu, cu istoria, cu traditiunile vechi.

carii se fia capabili de a se mesurá in sciintia si in actiune cu toti cei tramisi in parlamente. Pana in a. 1863, inca si pana in 1870 cehiloru le lipsea multi barbati de ai loru din cati le trebuea spre scopurile aratace aci; astazi ince stau multu mai bine in acestu respectu. Aceasta e una din causele principali, pentru care betranii cerea dela tineri pacientia si perseverantia. Intr'aceea ei mai avura si acelu mare folosu, ca mai multi aristocrati mari, de origine cechi, dura germanisati, vediendu acea perseverantia inteligenta a poporului, se intorsera la densulu ca se faca cu elu causa comună. In fine

5. Resistentia passiva a cehiloru era unu adeveratu pumnariu infiptu in costele statului, care simtiu intepaturile lui in totu timpulu, mai virtosu ince intre evenimente mari, precum fusera de es. si cele din 1877—8. Acea stare a lucruriloru nu mai era de suferitu. De aici apoi se intielege si denumirea ministeriului Taaffe de colorea politica cum o vedem, cum si alegerile din urma la senatulu imperiale, si chiamarea in tota form'a a cehiloru in parlamentu.

Transilvania.

— Sibiu, 16 Oct. (Adunarea reprezentativa a comitatului Sibiu.) Conform usului vechiu se mai tina si acum in tota municiile sau cum le dicu ardelenii jurisdictiunile, adunari generali ordinare in fiacare trimestru, adeca de cate patru ori pe anu, daca nu se intempla se se convoca si unele estraordinarie. Inainte de 1848 si de atunci incocce intre anii 1861 si 1868 adunari de acelea se poate considera ca totu atatea mici diete de cantone, asemenea celor din Elveția, la care mergea sute de privilegiati cei "civilisati", ca se se certe la mes'a verde, se se amerintie cu pumnii si cu sabile, era privilegiati opincari, ca se se radime de pareti, sau pe ciomege cu care venia si ei armati, apoi se strige dupa comanda, candu "Eljen" (se traiasca), candu "rosz" (reu) sau "le vele" (josu cu elu) ori "pereat" (se pera, se crepe). Pe atunci adeca toti ciocoi si toti opincari facea politica mare, se certa uneori cu anii intregi pentru barba' popii si cu proteste contra gubernului nu mai termina niciodata; dura nici pentru binele publicu nu se facea nimic pe lume. Privilegiul de a sbiera si protesta, de a se bate si omori fara nici-o frica de pedepsa, se innecase deocamdata in torrentele de sange versatu in 1848/9. Sub absolutismu a facutu gubernulu in 10 ani ceea ce nu facuse privilegiul in 100 de ani. Dela dualismu incocce se incercara a reforma vechiulu municipiu in sensu, ca nici autonomia lui se nu sfuere, si nici afacerile publice se nu remana balta. Reformatorii ince forfecandu mereu din aripele municipiului, cadiura cu totul in altu estremu, care nu e nici fetioru nici fetiora.

Acestu adeveru se manifesta in legea municipale, mai luminatu ince in viat'a practica la tota ocasiunile. Merga ori-cine la 3—4 adunari de acelea, sau citesci raporturile publicate despre decursulu loru, ca se se convinga de nepasarea mortaritia cu care se porta chiaru si membrii represen-tanti ai municipielor. Daca mai era vreunu popor care se caute cu zel si diligentia de afacerile publice, apoi acela fusese pana acumu poporul sasescu, mai regulatu in tota, decatuna buna-ora magarii si romanii. Si daca mai era pana in anul 1848 unu altu popor care se dorasca ferebinte deschiderea barierelor constitutionali, apoi acela fu celu romanescu. Si ce se intempla in dilele nostre? Municipiele au 2—400 reprezentanti, din cari ince, in cele mai multe casuri, nu mergu nici a diecea parte la adunare.

Asia s'a intemplatu si asta-data in comitatulu Sibiului, ca-ci din 290 reprezentanti au participat abia 50, ince si din acestia o parte buna era din locu. Siedintele deschise in 14 Octobre de catre dlu prefectu Fridericu Wächter, reprezentantii aveau sub ochii loru unu program de preste 80 puncte. Care ince era coprinsulu acelora? Mai multe legi dietali, caror li se dete lectura, la care consiliulu municipal n'avea se dica de catu: amu auditu; Budgetulu comitatului, destinatiunea baniloru adunati din amende (pedepse, globe), ordonantie ministeriali pentru casarmarea ostasimei, compunerii de comisii spre acelasiu scopu; mai departe vechi'a certa pentru denumirea dui Dr. jur. Stefanu Pacurariu de primari la Sas-Sebesiu; alta certa si mai vechia, pote si mai violenta, din caus'a alegerei dui Al. Szöcs de primu vice-notariu, alegerea de cassarii alui Otto Herbert si de controlorul alui Rudolf Jahn in loculu pensionatiloru F. Sander si F. Bertleff. Alta diferentia din caus'a drumuriloru

districtuali si comunali, care si pana acum au facutu destulu reu comunicatiunei si comerciului locitoriloru, apoi comisii pentru cultur'a cailor, alegeri in consiliulu administrativu, fondu pentru bolnavi, o multime de statute pentru diverse scopuri si comune, pentru spitale, seraci, inca si pentru tacs'a de cani, adeca ca cei cari tina cani de lucsu, se platasesca o tacs; pensionarea notariloru, dotarea docentilor romani din Apoldu cu 180 fl. si a bisericiei augustane cu portiune canonica; cassarea scandalosului conclusu alu comunei Cristianu, care de si dispune de unu venit anuale de 22,000 fl., propusese cassarea subventiunui modeste, ce se da numai de cativa ani scolelor confessionali; placidarea de fl. 400 subventiune pentru scola normala cath. din Sibiu, care ince cere 800 fl. si au luat recursu. Aceste tota si alte amerunte se macinara intr'o singura di, in doue siedintie. Au mai remas pe urmatore di din 15 Octobre cateva, cari s'au terminat prin fuga, numai intr'o ora, luandu-se mai multu numai spre scientia. Intre acele au fost si pensionarea fostului pretor Dim. Macelariu, relacsiuni, regulari de fonduri pentru spitale, functionari, invalidi, seraci etc. in vreo 24 comune. Cele mai multe din acestea afaceri simple si usioare le pertracta, le reguledia si decidu in alte tieri civilisate functionarii cu unu consiliu municipale de 10—12 membrii; era nu cate o ceta de omeni de 300—400, cari aru avea se faca cu totul altu-ceva.

Ungaria.

Sesiunea anuala a dietei deschisa cu incep-
tulu lunei, curendu se prorogàerasi pana in 23 Octobre. Caus'a acestei vacante ce-si luara din nou membrii, se dice ca ar fi numai lipsa proiectelor de legi, pe care avea se le redactedie ministrii si consiliarii loru, spre a le da in discussiunea cameralor. Cea ce bate forte tare la ochi este in-pregiurarea, ca dupa ce ungurii in cursu de sute de ani nu'si avura legile civili si penali codificate in tota regul'a ca la poporele civilisate, inainte cu unu anu votara codicele criminale, dura din lipsa de procedura criminale (Strafgerichtliche Pro-cessordnung) nu se poate introduce. Comisiunea insarcinata cu redactiunea procedurei lucra anevoia si fara sporiu, din cauza precum se spune, ca a datu preste dificultati forte mari la aplicarea catoveruva legi sanctionate dejà; cu alte cuvinte, se facu si legi, care nu se potu aplicá. Unele erasi li se paru prea peste mera aspre.

Intre acestea securitatea publica sufere din nou in unele parti ale Ungariei preste mesura. Trei comitate ceruta erasi statariulu, ca-ci numai cu frica de furci credutu mai infrenat pe banditi. Pana si in partile locuite de romani citim despre crimele cele mai spurcate, ba si unele rafinate precum se comitu pe la cetati mari. Asia in Oradea se pertracta deunadi procesulu criminal alu unu romanu, care ajutatu de amant'a sa isi omori ne-vast'a. Unu altu romanu teneru se facu paricidu, omorindu chiaru pe tata-seu care l'a generatu si l'a crescutu. In Ungaria este in adeveru o enigma sociale, ca cleruri atat de numerose si anume clerulu r.-cath, atat de bogatu, cu scientie castigate in cate 16 ani prin scole, cu scolele inmultite necurmatu de ani 30 incocce, atat de puina influentia binefacatora au asupra poporului. Din acea stare de barbaria in care se mai afla una parte considerabile a Ungariei strainii caletori prin tiéra isi punu intrebarea, deca cumva poporul acela este cu totulu incorrigibile neaptu pentru adeverat'a cultura, sau ca conducatorii lui facu ori-ce alta, numai de binele morale si materiale alu poporului nu ingrijescu, ci mai alesu de 12 ani incocce l'au si mai datu in pred'a evreilor.

Asia numita comisiune regnicolaria compusa din unguri si croati cu scopu de a innoi cunoscaturi contractu politicu dintre Croati'a si Ungaria pe alti 10 ani, sau de s'ar potea pentru totudeauna, dupa multe dissensiuni si perdere de timpu nici pana astazi n'au ajunsu la intielegere deplina. Preste unulu din punctele principale au trecutu, ca adeca Croati'a se dea din veniturile sale la tesaurulu comunu alu statului 55%, era 45% se remana pe fiacare anu in tesaurulu seu provincial, spre a-si coperi lipsele proprii cerute de autonomia sa. Ungurii ceru mai multu, croatii ince nu le dau. Ungurii se lauda ca intrece dela ei; croatii le respondu: Lasati-ne dara de capulu nostru; se ne administramu si gubernamu noi insine in lainsrul monarhiei asia cum ne taia mintea nostra; nu ne cereti nimicu, si noi ve asiguramu, ca cu tota sa-raci'a nostra nici-o data nu avemu se venim pentru nimicu la usi'a vostra. Dara cestiunea cea mai

greia si mai amaru disputata este a granitiei militare croato-slavone cu 1,100,000 locuitori mai toti slavi, rupti odiniora si militarisati sub standardul negru-galbinu austriacu. Croati pretindu cu mare dreptate, ca dupace milita confiniaria s'a desfiintat, acelui teritoriu se fia reincorporatu intregu la regatulu triunitu si nicidecum la Ungari'a, de care nu s'a tinutu nici-o data immediat, ci numai in catu Croati'a si Slavoni'a stetesera in uniune personale cu Ungari'a prin regele loru comunu. Magiarii inse ducu frica mare de consolidarea slavilor meridionali, carii cu totie greutatile cate le au si ei, facu totusi progresse prea frumose, mai virtosu dela 1860 incoc; au cativa barbati intelepti de statu si cu atatu mai multi generali si coloneli renomiti in armata imperiale. Pana acuma ungrui au sciutu se impedece acea incorporare la Croati'a, cu acesta inse ei au castigatu numai ura potentiatu din partea slavilor meridionali, caror in fine totu li se va face dreptate; ca-ci multu sange au versatu ei pentru integritatea monarchiei si nici-o data in contra ei.

Din Bucovina.

— (Alegere plina de scandale.) Sermana Bucovina, pe ce mani ai mai ajunsu!

In senatulu imperiale din Vien'a se pertractedia intre cateva alegeri nelegali, una din cele mai scandalose, adeca alegera din 3 Iuliu a. c. a cavalerului Victoru Ofenheim, cunoscutu din famosulu procesu de cateva milioane dilapidate la constructiunea calei ferate Lemberg-Cernauti-Iasi. Ofenheim fu alesu in Bucovina in colegiul electoral Suceava-Radauti-Siretu. S'a intemplatu adeca, si in Bucovina, ceea ce se veduse pana acuma inca numai in unele colegii electorale cu majoritat sau chiar totalitat de alegatori romani din Transilvania si Banatu, ca adeca se alergea deputatul in corpulu legislativ pe celu mai mare vrasmisiu alu loru, care le facuse tote reale possibili.

Pe candu se facea susu numita cale ferata, locuitorii afandu ca lini'a e trasa asia, ca se treaca pre catu se potre mai departe dela ele, au trimis pe primarii loru la directorulu generale in Vien'a, ca se lu'r roge se nu le faca o dauna si tuotudata batjocura asia mare; s'a obligatu se si dea ce li s'ar cere. Anume primariul din Suceava fusese de trei-ori la Vien'a, dara Ofenheim iau aratatu usi'a. Asia dara statiunile in locu se fia una la Siretu, se puse la Cerepcouti, alt'a in locu de Radauti, la satulu ungurescu Hadikfalva, a trei'a in locu de Suceav'a, in campu la loculu numitul Iscani, unde inainte nu era mai nici-o casa, era de atunci se facura vreo 100 frumose.

Nu ca dora acelu colegiu ar fi fostu representatul prin vreun roman din nu sciu ce familia stravechia, ca-ci deputatulu alesu de acolo fusese dn. consiliariu guberniale Wognarovici, adeca unu functionariu; acestuia inse i se urise de intrigele parlamentarie si renuntandu facu locu altui functionariu, dlu Stark inspectoru de contributiuni; radautienii inse isi avea si ei pe candidatulu loru rivalu, anume dn. Miskolczy, magiaru, totu functionariu, adeca jude c. r. Ofenheim fusese pana aci respinsu de catre tote colegiele pe unde'si cercase noroculu. O casa jidovasca din Cernauti inse lu'a asupra'si ca se scotia din vreun urna pe Ofenheim-ulu loru, macaru de ar crepa si draculu in siepte. Mai antaiu castigara pe siretieni, mai apoi si pe suceveni; i s'a oppusu numai radautienii.

Midiulocel prin care au reusit sunt cele cunoscute. Mai antaiu se inparti o programa de fantasia, demna de ori-ce charlatanu din piatiele publice; dupa aceea promisera locuitorilor bani din Anglia, imprumutu numai cu cate 2-3%, ca se'si platiesca datorile sub care gemu cu 60%; la multime de comercianti li s'a mai promisu bilette gratis la calea ferata pe ani intregi; apoi ca li se voru face omnibusse cu vaporu, ca se ajunga iute la statiuni. In dio'a de alegeri in Sucav'a s'a ospetatu toti pe contul lui Ofenheim; 200 vedre moldovenesci de vinu si 60 vedre de bere s'a consumat. In acea ser'a se dete banquetu mare la cateva sute de persoane, intre care inse abia au fostu vre 12 christiani, ceea ce merita se ne insemanu forte bine. Complimentulu acelui scandalu inse a fostu candu se descoperi, ca 312 de bilette fusesera scrise numai de doue mani, cu alte cuvinte, ca acelea 312 bilette au fostu prevaricate in urna pe furisii, adeca mai pe romanesce curat: voturi furate.

Romania.

Desbaterile parlamentarie in cestiunea jidovilor nici pana Miercuri in 3/15 Octobre nu s'a terminat. Spiritele se irrita totu mai tare, pericolul din laintru si din afara cresce. In 1/13 cestiunea ajunse intr'unu nou stadiu, care este caracterisat prin declaratiunea categorica a ministrului presedinte Ioanu Brateanu facuta in numele gubernului in intrunirea (conferentia) privata a deputatilor si senatorilor, tinuta in acea di ser'a in palatul Daci'a.

Presedintele consiliului de ministri a declaratu precisu si categoricu in intrunirea de ieri ser'a: ca pe catu timpu va fi sustinutu de majoritatea Camerelor, nu va primi nici a se da unu votu negativu, care ar provoca o resolutiune din partea poterilor; nu va primi nici o solutiune neacceptabila pentru Europa; si ne voindu nici

a disolve Camer'a de catu la ultima estremitate, va remanea neclintitu la potere, pana candu doue treimi ale Camerei se voru intielege asupra unei solutiuni.

Aceasta declaratiune a fostu facuta de d. Ionu Bratianu in termeni atatu de precisi, si cu tonul unei hotariri atatu de nestramutate, in catu ne este si noue permisu astazi se afirmamu cu tarie, ca cine voiesce se mantina indefinitu pe gubernulu actualu la potere, nu are de catu se refuse acestui gubernu o solutiune acceptabila pentru poterile europene. (Rom.)

La siedinti'a camerei totu din 1/13 au participat din 145 deputati 127 insi. Atunci dn. B. Boerescu ministrul de externe tinu arasi unu discursu memorabile, din care scotemu acestea:

D. ministrul de externe, luandu cuventul, dice ca, vediendu discussiunile urmante, vediendu argumentele invocate de diferiti oratori cari au combatutu proiectul, oricine se potre intreba, deca a fostu vorba de proiectul gubernului, seu de unu proiectu din imaginatiunea oratorilor; ca-ci s'a combatutu articole imaginate, dispositiunii ce nu sunt in proiectu. Domnia-sea se crede datoru de a areta care e natura proiectului si coprinsulu lui, deca elu e conformu tratatului si deca atinge vr'u unu interesu nationalu. Ministrul a promis, in program'a ce a supusu Camerelor, a aduce unu proiectu, prin care se recunosc principiul egalitatii cultelor si se dea o solutiune basata pe principiul naturalisarii individuale, cu escluderea ori-carei categorii si cu garantarea proprietatii rurale. Proiectul e fidel a reproducere a programei; gubernulu a cunoscutu si a tinutu sema de curentul ce era si e in tiéra si proiectul nu e de catu expresiunea acestui curentu.

Vointa nationala a fostu positivu si solemn manifestata de a revisui; astu-fel, fostele Camere disolate au declaratu mai antaiu, ca natuinea primește tratatul si au proclamatu necesitatea de a revisui art. 7. Camer'a actuala chiaru s'a rostitu, printre imensa maiestate in favoreva vevizirii, respingendu propunerea nerevisionistilor. Aceste voturi au recunoscute ca trebuie se intram in famili'a europeana, si prin urmare trebuie se ne punem la nivelulu ei, deca nu voim a remaneti isolati, seu alipiti la una seu la doue poteri vecine. E unu principiu recunoscute in dreptulu giintilor ca, fiindu vorba de unu tratatu international, o natuine nu potre alege parti din elu la care se consimta si altele pe care se nu le primesc; asia a si intielesu tie'r'a, candu numai a primitu partea generosa din tratat, ci a si executat pe cea dorerosa. (Va urma).

ACADEMIA ROMANA.

Sesiunea extraordnaria.

Processu-verbalu Nr. 35.

Estrusu din siedinti'a dela 4 Iuliu 1879.

Membri presenti: 21.

D. presedinte anunta ca A. S. R. Domnulu va face Academiei insemanat'a onore a veni la 9 ore diminetia, se presidese siedinti'a solemnă de mane, Jou, 5 Iulie.

Asupra alegerilor de noui membri onorari si corespondenti, D. Alexandri propune ca, din caus'a multiplicitatii lucrarilor ce mai remanu de facutu in aceasta sesiune, ori-ce alegere se se amane pe sesiunea anului viitor. Majoritatea aproba.

La ordinea dilei este votarea budgetului.

D. Laurianu, Stefanescu si Fetu sustinu urgenta a acestei lucrari.

Totu-si D. Sionu amintesce ca dupa decisiunea de ieri precaderea se cuvine raportului comisiunii de revisuire. Admitiendo-se acesta, D-lui citesc urmatulu raportu:

„Comisiunea de revisuire a dictionariului, provocata a se pronuntia in cestiunea retiparirei psaltiriei lui Coresi, vine a espune mai antaiu Adunarei situatiunea in care se afla aceasta lucrare.

1. D. Hasdeu inca dela Septembre 1877 a luat indatorirea a retiparii cartea aceasta cu textulu romanescu tiparit in cirilice, cu transcriptii in litere latine, cu note s. c. 1.

2. Dupa trecere de aproape unu anu si jumetate neexecutandu aceasta lucrare, la Ianuarie anulu curentu, D-lui s'a adresatu la delegatiune cerendu'i avisulu ca s'o faca prin fototipia, dupa unu modelu presentat. Delegatiunea considerandu ca lucrarea aceasta, in modulu propus, cerea o cheltuiela care trecea peste previziunile budgetare, a facutu o intrunire de membri presenti in capitala, cari in majoritate au opinat u a se executa dupa modelulu propus, intrebuintandu-se numai 3,000 lei, din sum'a budgetara si a se supune casulu la delegarea sesiunei generale; era totu-odata a deschis subscriptiuni, dupa care se vede ca s'a adunat 1.700 lei.

3. Dupa acestea facendu-se unu angajamentu conditionat cu stabilimentulu Socek, dupa promisiunile d-lui Hasdeu ca va potea incepe lucrarea imediatu astfel, ca la 1 Augustu se fia gata unu fasciculu de 10-12 cōle, totu-si lucrarea sub diferite motive se vede intardata, s'a fototipit 12 pagine in clisieuri, era notele si transcriptiunea, inca nu s'a tiparit, dea D. Hasdeu afirma ca are materialu gata pentru 20 cōle.

Esecutiunea acestei lucrari, care comisiunea spera se o aiba pana intr'unu anu, spre a potea incepe lucrarea revisiunii, intardindu-se atatu de multu si fiindu in perspectiva de a se intardia inca 4-5 ani, de sine se intielege ca nu potre fi aprobatu de comisiune; totu-si crede ca aceasta nu va impiedeca-o in lucrarea ce i este recomandata.

Dupa toate acestea comisiunea e de parere, ca deca Adunarea va aproba retiparirea lui Coresi in modelu propus, aceasta se se faca amesurat cu midilocile ce se voru aduna prin subscriptiuni."

(Cestiunea aceasta dete ocazie la o desbatere lunga si fribinte, alu carei simbure este, ca dn. Hasdeu

isi pusese in capu se tiparésca alatura cu psaltirea romanesca tradusa de Coresi inainte cu 300 de ani, alte 6 psaltiri, parte mare slavone, insocite de note. Lucrarea intréga era se se intinda celu puçinu pe vre optu anu si se coste pana la 24 mii de franci minimum. Academii a respins planulu lui Hasdeu si insarcină pe comisiunea lexicografica in sensulu decisiunilor din a. 1877).

D. secretarul generalu care a luat parte la formarea budgetului, e invitatu de membrii comisiunii speciale a citi si a da explicarile necesarie in numele delegatiunei si alu comisiunii. D-lui arata, ca exercitiul din anul 1878-1879 nefindu inca incheiatu si multe din alocatiunile budgetului remanendu inca in suspensiune, proiectul de budgetu de asta-data nu a potutu fi formulat in totu, dupa normele stabilita in regulamentul celu nou. S'a facutu dea unu budgetu transitoriu numai pe 8 luni, adeca cu incepere dela 1 Iulie cur. pana la 28 Februarie 1880, pentru ca pe viitoru Academii, avandu totu compturile sale din trecutu limpedite, se pota vota in sessiunea generala, care in totu-deauna va urma curendu dupa 1 Martie, unu budgetu regulat lucratu pana la aceea data din anul ce urmedie.

Ca budgetu de transitiune s'a asociat in acestu proiectu pentru 8 luni, pe catu a statu prin potinta, noile dispositiuni regulamentare cu formele usitate in budgetele anterioare; astfel foudurile atatu la venituri catu si la spese s'a separatu in:

A. Fonduri cu destinație generala. (Fonduri comune), si

B. Fonduri cu destinație speciala.

La capitolulu veniturilor s'a inscrisu ca fonduri comune, pe de o-parte: §. I escedentele din budgetulu anului 1878-1879; era de alta parte, §. II, acele venituri care sunt proprii ale spatiului de 8 luni, dintre 1 Iulie 1879 si 1 Februarie 1880. Printre aceste inse nu s'a inscrisu nimicu din dotatiunea Statului pe anul 1880, remanendu ca aceea se fia pertata, in tota intregrimea ei, printre veniturile budgetului pe 1880-1881. Nici versamentulu anuale alu lui Zapa de 12,000 lei nu s'a trecutu aci, de ore-ce de regula elu intra in cassa Academiei, dupa 1 Martie alu fia-carui anu.

Asemenea la rubrica, veniturilor din foudurile speciale nu s'a inscrisu nimicu din veniturile mosielor Nasturelui pe 1880, care intrandu in cassa la Iulie si 1 Octobre 1880, ramane a se inscrie totu in budgetulu viitoru.

In urm'a acestor esplicari se citesc proiectul de budgetu de venituri si se voteda in totalu fara modificarile in suma de 103,210 lei bani 36.

La capitolulu speselor se explică cum ca rubrica foudurilor speciale lipsesc de o-cam-data cu totul, de ore-ce nici-o alocare a acestor fonduri nu s'a efectuat in sessiunea presinta, nici are a se efectua in decursul lunelor urmatoare pana la 1 Martie 1880.

Spesele din foudurile comune s'a inpartit sub 3 §, si anume:

In §. 1. Spese facute pana acum peste prevederile budgetului din 1878-1879. Aceste inse au fostu dejă aprobatu de D-v. candu ati ratificatu conclusiunile raportului comisiunii speciale de compturi.

In §. 2. Se coprindu spesele necesitate si dejă efectuate pana la 1 Iulie pentru tineria presintei sesiuni.

In fine §. 3. Contine 25 art. cu spese de efectuat, dintre care unele sunt resturi de platit conformu budgetului pe 1878-1879; era altele noue prevederi budgetarie.

In urma acestor esplicatiuni, se confirma voturile dejă date asupra speselor din §. 1.

Se aproba §. 2 in totalu.

Spesele §. 3 se voteda pe articole.

Se aproba art. a, b, c, d, e, f, g, fara discussiuni.

La art. h. D. Laurianu propune a se suprima sau copistulu propus cu 100 lei pe luna, sau alocatiunea preveduta la art. u, de ore-ce decopiarile din Cantemir le poate face copistulu din budgetu.

Dupa esplicarile date de secretariul generalu, Academia aproba suma propusa in proiectul de budgetu.

D. Laurianu, secundat de D. Sionu, amintesce ca Academii a aprobat dejă nnu ajutoriu lunaru de 100 lei in favoreva betranului fostu cassieru D. Adamescu si propune a se inscrie sum'a de 800 lei in presentulu budgetu.

Adunarea aproba.

Art. i, j, k, l, m, n, o se votesa fara discussiuni.

La art. p, dupa propunerea D-lui Ionescu sustinuta de D. Laurianu, adunarea incuiintăsa reducerea sumei de 6,500 lei. la aceea de 6,100, care este strictu nevoie pentru a satisface voturile deja date de Academia.

Art. urmatori g, r, s, t, u, v, w, x, si y re aproba conformu cu proiectul.

Se votesa capitolulu speselor in totalu si se aproba in numeru de 91,795 lei, bani 55.

Apoi se pune la votu intregulu budgetu, pentru care dupa statute sunt necesarii doue treimi din numarul membrilor presenti.

Adesunile formale ale nouilor membri alesi, dnii Petru Poni, Nicolae Teclu si Paul Vasici, nefindu inca inscrise in dosarele Academiei, majoritatea absoluta a membrilor se constata ca este de 17.

Budgetul pe 8 luni (1 Iulie 1879 pana la 28 Februarie 1880) se voteda cu unanimitatea membrilor presenti cu unu excedentu in plusu de lei 11,414 bani 81.

D. presedinte amintesce, ca in program'a lucrarilor vine acum la rendu alegerea casierului-comptabilu in urm'a retragerei D-lui Adamescu.

Delegatiunea recomanda Academiei pentru acestu postu pe D. Constantin Juga.

Se pune la votu alegerea sa prin bile si D. Juga intrunesc 13 bile albe; in urna sunt 2 bile negre, era doui membri s'a abtinutu dela votu.

D. Juga va intra in functiune in data ce se va conforma prescriptiunilor din statute si regulamentu.

Se decide a se tinde siedinti'a asta ser'a la 8 ore

si jumetate spre a se forma program'a siedintiei solemne de a doua di si a se termina unele lucrari inca pendente.

Siedint'a se ridica la 12 ore.

Presedinte, Ioanu Ghica.

Secretariu generalu Odobescu.

Resultatulu operatiuniloru

Institutului de creditu si de economii „Albin'a" din Sibiu

in trimestrul III dela 1 Iuliu pana in 30 Septembre 1879.

I. Reuniuni de creditu.

Cu finea lui Iuniu anulu crt. se aflara in legatur'a reuniiunilor de creditu

643 participanti cu unu creditu preste totu de fl. 39.631.73

4 in cursulu patrariului III repasira participanti si din inprumuturi se replatira 859.05

639 remanu deci cu 30 Septem. 1879 participanti cu unu creditu preste totu de 38.772.68

Fondulu de garantia alu reuniiunilor de creditu consta din 18.642.60

II. Depuneri spre fructificare.

La 30 Iuniu anulu crt. erau depuneri in sum'a de 536.287.09

in cursulu patrariului III au mai urmatu

133 depuneru in sum'a de 155.083.92

astmodu starea acestui ramu in acestu patrariu a fostu de

743 depuneru in sum'a totala de 691.371.01

din cari in cursulu trimestrului se redicara

56 depuneru in sum'a de 74.570.18

remanendu cu finea lui Septemb. o stare de

687 depuneru in sum'a de 616.800.83

III. Operatiuni de escomptu.

Starea portfoliului de schimburi cu 30 Iuniu anulu crt. era de

2141 bucati schimburi in valore de 612.654.77

in cursulu patrariului III se mai escomptara

1106 schimburi in sum'a de 285.022.—

prin urmare starea totala a portfoliului in patrariul III fù de

3247 bucati schimburi in valore de 897.676.77

in cursulu patrariului se res-

1129 cumperara si reescomptara

bucati schimburi in sum'a de 295.168.87

astmodu resulta cu 30 Septembre

starea de

2118 bucati schimburi in sum'a de 602.507.90

IV. Imprumuturile de lombardu

constau cu 30 Septem. 1879 din . fl. 1.412.—

V. Credite ipotecare

Starea imprumutelor ipotecare cu finea lui Iuniu anulu c. era de

84 obligatiuni in suma de 26.895.42

in cursulu patrariului III se mai acorda

1 imprumutu in suma de 6.000.—

astmodu starea imprumutelor ipo-

85 tecari cu 30 Septem. era de

imprumuturi in suma de 32.895.42

in cursulu trimestrului se replatira

5 imprumuturi in suma de 1.728.15

remanendu cu 30 Septembre 1879

o stare de

80 obligatiuni in suma de 31.167.27

VI. Credite fixe.

Starea creditelor fixe cu 30

Iuniu a. crt. era de

167 imprumuturi in sum'a de fl. 74.833.55

In cursulu patrariului III se mai accordara

18 imprumuturi in sum'a de 9.750.—

prin urmare starea acestui ramu cu

30 Septembre era de

185 imprumuturi in sum'a de 84.583.55

in cursulu trimestrului se repla-

5 tira 1.231.65

remanendu cu finea lui Septembre

o stare de

185 imprumuturi in sum'a de 83.351.90

Revirementul cassei

in cele 3 luni fù preste totu de 990.897.58

Statulu generalu cu 30 Iuniu 1879.

I. in numerariu fl. 30.813.77

II. " obligatiuni de participanti 38.772.68

III. " portfoliulu de schimburi 602.507.90

IV. " lombardu 1.412.—

V. " obligatiuni ipotecare 31.167.27

VI. " " si cambii de credite

fisice 83.351.90

VII. in chartii de valore 98.262.74

VIII. " moneta 3.105.25

IX. " realitati 29.044.69

Sum'a . fl. 918.438.20

Sibiu, 30 Septembre 1879.

Directiunea Institutului.

Sciri diverse.

— (Necrologu din cele mai triste si lugubre.) Constanti'a Comsia nascute Brote, si-a incheiatu cursulu vietiei sale pline de sperantie in 4/16 Octobre la 4 ore dupa amiaadi in etate de 22 ani, dupa grele suferintie, in partasita fiindu cu sf. taine.

Remasitiele pamentesci ale neuitatei repausate se voru inmormenta Sambata in 6/18 Octobre la 3 ore d. a. in cimitieru din suburbii Iosefinu.

Sibiu, 4/16 Oct. 1879.

An'a Brote, ca mama. Demetru Comsia, ca sociu, in numele seu si alu filorui minoren: Victoru si Constantia. Aurel, An'a mar. Dr. At. Marienescu, Sabin'a, Emiliu, Eugenu, Iustin'a mar. Dr. Sandeanu, Victoru, Iulianu si Liviu Brote, ca fratini.

— (Donatiune noua la scóele romanesi gr.-or. din Brasovu.) „Telegraful romanu" Nr. 113 aduse frumos'a scire, ca rever. sa dn. protopopu si asesoru consistor. metropolitanu a depusu la eforia scóelelor sum'a de v. a. fl. 1600 din propri'a sa avere ca fondu, cu conditiune ca din venitulu acelui se se dea ajutorie professorilor dela gimnasiu, scóla comerciala si reala. Actulu respectiv coprinde celealte conditiuni. Sunt 42 de ani, de candu dn. Baracu stà in servitiu sacru alu comunei dela biseric'a s. Nicolae ca professoru, diaconu, membru alu representatiunei, parochu si protopopu, éra acuma, la betranetie inaintate, mai da aceleiasi comune in modulu susu aratatu, inca si fructele materiali ale crunceloru sale osteneli.

— (Espositiunea de producte si vite) dela Desiu a esitu mai bogata si mai buna decat cea secuiesca dela St. Georgiu.

— (Cutremurulu de pamentu) din 10 Oct. s'a simtitu multu mai tare in Banatu decat in Transilvania. Dela Biserica alba, Bozoviciu, Caransebesiu, Timisiora etc. se scrie, ca cutremurulu se simti in patru restimpuri, dara celu de antaiu si celu din urma au fostu asia de tari, in catu pe alocurea s'au crepatu si pareti si ómenii au fugit de prin casele loru.

In 15 fu altu cutremuru, si mai periculosu.

— (Omoru barbaru). Ni se scrie dela Deva, ca in 30 Sept. a. c. vreo 10 unguri si renegati din comun'a Cristuru in comit. Hunedoarei au navalit in curtea unui romanu economu de frunte, anume Ioanu Furca si l'au batutu atatu de cumplitu, catu in alta di si-a si datu sufletulu. In acelea momente femeia celui ucis u a sbieratu catu ia luatu gur'a dupa ajutoriu, dara nici primariulu nici alti ómeni n'au saritu ca se'lu scape dicindu ca se temu. Pfui! Se mai spune ca medicul chiamatu la omulu batutu de mòrte ar fi datu Visum-

repertum, ca in 2 septemanii se va insanatosia, elu inse dupa departarea medicului a morit.

— (Societatea Juli'a) s'a reconstituitu in siedint'a din 15/27 Sept, cu care ocazie a concretiutu afacerile sale, pe anulu scol. 1879/80, acestui comitetu: Presedinte d. Dr. Aureliu Isacu advocat. Vice-presedinte Vincentiu Nicora, asc. de filos. Notariu alu siedintielor Andrei Micu juristu. Notariu alu ester-meloru Petru Pipoiu, asc. de filos. Bibliotecariu Jacobu Maior, medicinistu. Cassariu Juliu Herbay juristu.

Apoi s'a ales spre completarea comitetului trei membri: Nicolau Hossu juristu, Benjaminu Popu, asc. de filos. si Emiliu Porutiu, juristu.

Recomandandu-ne Onoratei Redactiuni.

suntemu cu tota stim'a in numele comitetului Piposiu not. de est.

Clusiu in 12 Oct. n. 1870.

— (Multiamita publica.) Dupa o pauza de trei luni reconstituiduse societatea de lectura „Petru Maior" a tinerimei romane din Budapest'a, ca totudeauna, isi tiene si acum de sacra datorintia a-si esprime profunda multiamita toturor on. Redactiuni, pentru ajutoriulu insemnatu, cu care au contribuitu in modu asia generosu la urmarirea scopului si prosperarea ei, tramitiendune gratuitu foile.

Diuariele, cu cari societatea nostra a fostu onorata in cursulu anului scol. espiratu, sunt urmatorele: „Telegraful Romanu", „Observatoriulu", „Albin'a Carpatalor", „Gazet'a Transilvanie", „Famili'a", „Siedetórea", „Convorbiri literarie", „Revist'a scientifica", „Cartile si Predicatoriulu saténului romanu", „Foi'a scolastica", „Economulu", „Gur'a Satului", „Der Osten" si „Egyetértés".

Si facemu acésta nu din usu, ci cu cea mai profunda si sincera bucuria, rogandu pe on. Redactiuni, ca nici pe viitoru se nu ni detraga cursulu binevoitoriu.

Cu profunda reverintia

Budapest'a in 1/13 Octobre 1879.

Societatea „Petru Maior".

Absolon Todea, Nestoru Opreanu, v.-pres. secretariu.

Literariu.

— Din Indreptariulu practicu in tote afacerile finantiele, compusu pe basea legilor si ordinatiunilor finantiele ce sunt in vigore, de Georgiu Popu secretariu m. reg. finantialu si presedintele oficiului pentru mesurarea competentelor din Alba-Juli'a. Blasiu 1879, au mai esitu trei fascicili V. VI si VII. Vom reveni la acésta publicatiune.

Anul abonamentului se incepe cu 1-ma Octombrie c. v.

fóia beletristica, scientifica si literara cu ilustratiuni apare in Sibiu sub redactiunea d-lui Iosif Popescu, in editura d-lui W. Krafft la 15 si ultima fi'a-cărei lună în fascicule de căte 2 căle.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria.	Pentru România.
Pe 1 an 6 fl. — cr.	Pe 1 an 16 lei noui.
" 6 luni 3 " — "	" 6 luni 8 " "
" 3 " 1 " 50 "	" 3 " 4 " "

Prețul abonamentelor se poate trámite din Austro-Ungaria prin asign. postale, din România în biletă hipotecare și în marce postale.

Abonamentele se fac la

editorul W. Krafft in Sibiu, la birourile postale si la librării.

Fóia va aduce in colonele sale articulii de sciință cu scop de a instrui pe cetorii in tote direcțiunile cugetării omenesci, se va sili a răspândi in public acele cunoștințe, care sunt nedispensabili atât pentru indivizi, cât și pentru națiuni intregi, de căte-orii și vorba de un adeverat progres in civilizație. În partea beletristica se vor oferi publicului, mai cu samă secolului frumos, o lectură nu numai distragătoare, ci și utilă, căreia să nu-i făt străine